

Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

KURSPLAN

Samisk språkdidaktik med fokus på
språkanvändande och berättande texter

7,5 hp

1. KURSENS NAMN

	Samisk språkdiraktik med fokus på språkanvändande och berättande texter
Namn	På svenska: Samisk språkdiraktik med fokus på språkanvändande och berättande texter Davvisámegillii: Sámegeiddidaktihkka mas geavatlaš giella ja muitaleaddji teavsttat leat guovddážiis In English: The didactics of Sámi language teaching with focus on language use and narrative texts

2. INFORMATION OM KURSEN

Ämneskod och kursnivå	SÁM 602
Omfattning	7,5 hp
Kursens genomförande	Kursen genomförs på distans med samlingsträff och via Canvas, en internetbaserad kursplattform.

3. TYP AV KURS

Typ av kurs	Uppdragsutbildning
-------------	--------------------

4. ANTAGNINGSKRAV

Antagningskrav	Förutsättningen för deltagande är att den deltagande läraren är anställd (heltid eller deltid) av en skolhuvudman (Sameskolstyrelsen, kommun eller skolans styrelse om det är en fristående skola) i Sverige som har godkänt deltagandet. Det gäller både personer som är legitimerade lärare, men saknar behörighet i samiska, och personer som saknar lärarutbildning, men har kunskaper i samiska. Grundläggande behörighet krävs för all utbildning på universitet. Saknar du formell behörighet till en utbildning kan du ändå ha möjlighet att komma in genom så kallad reell kompetens. Har du kanske jobbat länge eller gått någon annan utbildning kan vi pröva om det räcker för att du ska bli behörig.
----------------	---

5. UNDERVISNINGSSPRÅK

Undervisningsspråk	Samiska och svenska. Samiska ges i kursen och praktiseras med och mellan studenter vid indelning i språkgrupper.
--------------------	--

6. KURSINNEHÅLL

Kursinnehåll	Kursen <i>Samiske språkdiraktik med fokus på språkanvändande och berättande texter</i> är på 7,5 högskolepoäng och behandlar grundläggande metoder för att utveckla elevernas muntliga interaktion och deras tilltro till att använda sin språkliga och kommunikativa förmåga både i och utanför undervisningssituationen. I
--------------	--

	<p>kursen ingår utveckling av kunskaper om texter i olika genrer och från olika medier, samisk litteratur och läromedelsanalys.</p> <p>Innehållet i kursen diskuteras genomgående utifrån deltagarnas gemensamma planeringar och reflektioner av undervisningsaktiviteter med avseende på muntlig interaktion och produktion samt användande av berättande texter och skapande av multimodala texter med hjälp av digitala verktyg.</p> <p>Vikten av att hålla sig uppdaterad vad gäller aktuell forskning kring handlingsorienterade undervisningsmetoder kopplas till betydelsen av detta för det faktiska klassrumsarbetet. Didaktiska tillnärmningar är i fokus för hela kursen, samt lärarens centrala roll för stärkande av elevers samiska språkutveckling och kursen har en tydlig koppling till läroplanen och kursplanen i samiska.</p>
--	---

7. KURSMÅL

Kursmål	<p>Efter genomgången kurs ska deltagaren kunna</p> <ul style="list-style-type: none"> • planera, genomföra och utvärdera didaktiska upplägg med fokus på kommunikativa strategier • skapa tillsammans med elever multimodala berättande texter med hjälp av digitala verktyg • utforska berättande texter från olika medier och analysera litteratur i olika genrer med syfte att handleda elever i deras arbete med dessa • kunna analysera och utveckla läromedel som stöttar elevernas muntliga interaktion och deras tilltro till att använda sin språkliga och kommunikativa förmåga • beskriva, använda och kritiskt granska och förhålla sig till olika metoder som kan användas för att stötta elevernas muntlig interaktion sinsemellan och utanför klassrummet
---------	---

8. UNDERVISNINGSFORMER

Undervisningsformer och genomförande av kursen	<p>Kursen genomförs på distans med en samlingsträff och interaktiva gruppträffar, all annan undervisning sker via en internetbaserad kursplattform. Deltagarna förväntas delta aktivt både enskilt och i grupp. Förutom inläsning av kurslitteratur innefattar detta arbete även kursuppgifter som baseras på litteraturstudier och på deltagarnas egna erfarenheter och iakttagelser ur arbetslivet. Uppgifterna redovisas muntligt och skriftligt.</p>
--	--

9. ARBETSKRAV INFÖR EXAMEN

Arbetskrav inför examen	<p>Arbetskrav inför examen är tre (3) obligatoriska uppgifter som samlas till en språkdidaktisk mapp:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reflektion över didaktiska upplägg för ett antal centrala språkövningar kopplat till muntlig interaktion som beskrivs skriftligen och/eller i en podcast (ljud- eller videofil) på samiska 2. Analys av en samisk barn-/ungdomsbok kopplat till ett didaktisk upplägg för elever i skolan som presenteras på samiska i Canvas
-------------------------	---

	<p>3. Utveckling av en multimodal text med ljudfil alternativt en lärarhandledning till ett läromedel/berättande text</p> <p>Uppgifterna bedöms godkänd/icke godkänd. Uppgifterna ska vara godkända före deltagaren för genomföra examen.</p>
--	---

10. EXAMEN OCH BEDÖMNING

Examen och bedömning	<p>Hemexamen utifrån en del av den språkdidaktiska mappen som redovisas med koppling till relevanta teorier antingen skriftligt (5-7 sidor) eller en muntlig presentation på samiska i form av en ljud- eller videofil (ca 15 min).</p> <p>Examen bedöms ECTS, där mas A är högsta betyg och E lägsta. Betyget F innebär att examen inte är godkänd.</p>
Omexamen	Ny eksamen genomförs utifrån exemensregler vid Sámi allaskuvla.

11. ÄR DET MÖJLIGT ATT TA ÄMNET I PRIVAT REGI?

Är det möjligt att ta ämnet i privat regi?	Det är inte möjligt att ta ämnet i privat regi.
--	---

12. KVALITETSSÄKRING

Kvalitetssäkring	<p>Kursutvärdering sker fortlöpande under kursens gång och utifrån olika perspektiv i relation till kursens mål och tanke på kursens kvalitet. Deltagarnas helhetsupplevelse av kursens måluppfyllelse diskuteras samt utvärderas genom en skriftlig enkät vid kursens avslutning. Utvärderingen ska ge undervisande lärare möjlighet att reflektera över sin egen utveckling i förhållande till de förväntade målen som presenteras i kursplanen samt hur dessa kan relateras till den egna yrkesverksamhetens utveckling. Utvärdering och dess innehållsliga återkoppling ska betraktas som en del av kursens genomförande. Utvärderingsresultatet delges deltagarna och uppdragsgivaren samt ingår som underlag för vidareutveckling av kursen.</p> <p>Sámi allaskuvla utvärderar genomförandet av kursen utifrån ett kvalitetssäkringssystem och studenterna utvärderar kursutbudet och kurskvaliteten. På studentnivå utvärderas kursen vid avslutning av kursen. På institutionsnivå utvärderas kursen utifrån studentutvärderingar, och olika rapporter såsom examensrapporter och sensorrapporter.</p>
------------------	--

13. KURSLITTERATUR

Kurslitteratur - anpassas utifrån lärandemål med studenterna (ca 400 sidor)	<p>Texter (också muntliga)/Läromedel</p> <p>Studentgrupperna väljer tillsammans med sina kurslärare barn- och ungdomstexter från samiska tidskrifter och delar från läromedel för analys t.ex.</p> <p>Balto, Haldis (2017): Lohkanfieski dássi 10-11. Kárášjohka: Davvi girji. alt.</p> <p>Gaup Sissel (2018): Lohkemekráane -Daltese 6-7. Kárášjohka: Davvi Girji.</p>
---	--

alt.

Gaup Sissel (2018): Låhkámtjehkea Dásse 6-7. Kárášjohka: Davvi Girji.

Monsen, Edel & Toril B. Lyngstad (2017): *Várin 4*. Kárášjohka: ČálliidLágadus

Nordlund, Harriet (2016): *Árddá*. Guovdageaidnu: DAT.

Nuorat. Jokkmokk: Nuorat Ideell förening (ungdomsmagasin)

Sveriges Utbildningsradio (2015): *Tjågkoe – sydsamiska*
<https://urskola.se/Produkter/189899-Tjagkoe-sydsamiska-Del-1#Lyssna>

Š Nuoraidmagasiidna. Iggáldas: Idut (ungdomsmagasin)

Zadissa, Elmira & Ramona (2008): *Gos lea Nora gielká*. Polarbibblo:
<https://www.polarbibblo.se/lasa/index.php>

Litteraturredaktik (litteraturen gås igenom i samarbete med kurslärare)

Biti, Jan Henrik & Elle Margreth Eira & Mette Anti Gaup (2017): *Sámegiella vuosstašgiellan Šuvva nuoraid ceabkkái*. Kárášjohka: Davvi Girji.

Fredriksen, Lill Tove (2011). Mánáid- ja nuoraidgirjiid árvoštallan. *Sámis. Sámi Čálakultuvrralaš áigečála* 10, 20–23.
<http://www.samifaga.org/govat/doc/samis10.pdf>

Hirvonen, Vuokko (2014): *Samisk barnelitteratur – mellom lokal og global kultur*.
<https://barnebokinstituttet.no/aktuelt/samisk-barnelitteratur-mellom-lokal-og-global-kultur/>

Jönsson, Karin & Elisabeth Jennfors (2017): *Ett kritiskt språk- och kunskapsperspektiv*. Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/F%C3%B6rskoleklass/005_Kritiskt-textarbete/del_01/ (10 s.)

Partapuoli, Káre-Elle (2011): Sámi mánáid lyralaš stoahkanmáilbmi. – *Sámis. Sámi čálakultuvrralaš áigečála* 9/2011: 20–26.
<http://www.samifaga.org/govat/doc/samis9.pdf>

Svenskläraryöreningen (2017): Litteraturläsning och digitala verktyg. – *Nr 2-2017 Svenskläraren*. Kungsängen: Svenskläraryöreningen.
<http://www.svensklararforeningen.se/om-slf/>

Språkdidaktik (Kursbok)

Tornberg, Ulrika (2015): *Språkdidaktik*. 5. upplaga. Malmö: Gleerups Utbildning AB. (220 s)

Referenslitteratur

Gaski, Harald (1999). Njealját máilmmi čiegain. Álgobmotgirjjálašvuohhta. Kap. Ođđa skuvlafáddá guhkes ruohttasiguin. *Gielas Gillii Mielas Millii 4*. Kárášjohka: Davvi Girji, s. 12–26.

Gaski, Harald (2008). *Luottat bálgát jabkedubátmolsumis. Oddaset sámii girjjálašvuohhta*. Kárášjohka: ČállidLágádus.

Juuso, Jane (2009): *Válddán giellan ruovttoluotta = Tar språket mitt tilbake*. Vuonnabahta: Isak Saba guovddáš

Todal, Jon & Martin Pope (1996): *Duoŧta bupmat : gulaballanvuohki sámegieloahpabusas - Vág á snakeke-Kommunikativ metode i samiskopplæringen*. Guovdageaidnu: Sámi Oahpahusráđđi

Åsmund, Hennig (2010). *Litterær forståelse. Innføring i litteraturredaktikk*. Oslo: Gyldendal akademisk forlag.

Artiklar och undervisningsfilmer till stöd för kollegialt arbete i arbetet med didaktiska upplägg

Studentgrupperna kan tillsammans med sina kurslärare byta ut till mer aktuella artiklar för undervisningen

Anveden, Pia Håland (2017): *Främja barns språkutveckling*. Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/F%C3%B6rskola/035-flera-sprak-i-barngruppen/del_03/ (12 s)

Arvidsson, Klara & Camilla Bardel & Fanny Forsberg Lundell & Maria Håkansson Ramberg & Frida Splendido (2018): *Språkliga resurser för muntlig produktion och interaktion*. Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/1a-moderna-sprak/Grundskola/910-muntlig-sprakutveckling/del_04/ (17 s)

Aronsson, Karin (2019): *Vad är muntlig interaktion? Om samtalsanalys och klassrumsgemenskap*. Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/1a-moderna-sprak/Grundskola/910-muntlig-sprakutveckling/del_01/ (14 s)

Bardel, Camilla (2019): *Kommunikativ språkundervisning och en handlingsorienterad språksyn*. Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/1a-moderna-sprak/Grundskola/910-muntlig-sprakutveckling/del_02/ (13 s)

Bardel, Camilla (2019): *Formella aspekter av muntlig språkutveckling*. Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/1a-moderna-sprak/Grundskola/910-muntlig-sprakutveckling/del_03/ (9 s)

Bergöö, Kerstin (2017). *Klassrummet som en plats för möten, tillhörighet och skapande*. Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/F%C3%B6rskoleklass/005_Kritiskt-textarbete/del_08/ (13 s.)

Campopiano, Titti & Peter Hasselskog & Marlène Johansson (2017): *Multimodala resurser för lärande*. <https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5->

[las-skriv/F%C3%B6rskoleklass/029-vardagssprak-amnessprak/del_08/](https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/F%C3%B6rskoleklass/029-vardagssprak-amnessprak/del_08/) (12 s)

Danielsson, Kristina (2017): *Att möta och tolka multimodala texter*. Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/F%C3%B6rskoleklass/029-vardagssprak-amnessprak/del_06/ (16 s)

Danielsson, Kristina (2017): *Att skapa multimodala texter*. Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/F%C3%B6rskoleklass/029-vardagssprak-amnessprak/del_06/ (14 s)

Donoso, Alejandra & Alastair Henry & Raket Österberg (2018): *Vilken roll spelar flerspråkighet och motivation för muntlig språkutveckling?* Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/1a-modernasprak/Grundskola/910-muntlig-sprakutveckling/del_06/ (12 s)

Hajer, Maaïke (2016): *Språkutvecklande arbetsätt främjar lärande*. Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/F%C3%B6rskoleklass/029-vardagssprak-amnessprak/del_01/ (12 s)

Holm, Annika Löthagen (2016): *Att utforska verkligheten* Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/F%C3%B6rskoleklass/029-vardagssprak-amnessprak/del_02/ (14 s)

Lindberg, Inger (2017): *Ordförrådet – en framgångsfaktor*. Skolverket https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/F%C3%B6rskoleklass/029-vardagssprak-amnessprak/del_05/ (18 s)

Lindberg, Inger (2017): *Ordförrådet i undervisningen*. Skolverket: https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/Förskoleklass/029-vardagssprak-amnessprak/del_05/ (1 s)

Nilsson, Tore (2018): *Det språkliga inflödets betydelse för muntlig språkutveckling*. Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/1a-modernasprak/Grundskola/910-muntlig-sprakutveckling/del_05/ (13 s.)

Puskás Tünde & Polly Björk-Willén (2017): *Flerspråkighet och andraspråksutveckling*. Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/F%C3%B6rskola/035-flera-sprak-i-barngruppen/del_01/ (10 s)

Wedin, Åsa (2016): *Att stötta och utveckla muntlighet i klassrummet*. Skolverket. https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/F%C3%B6rskoleklass/029-vardagssprak-amnessprak/del_03/ (11 s)